

Jerzy Pieńkowski

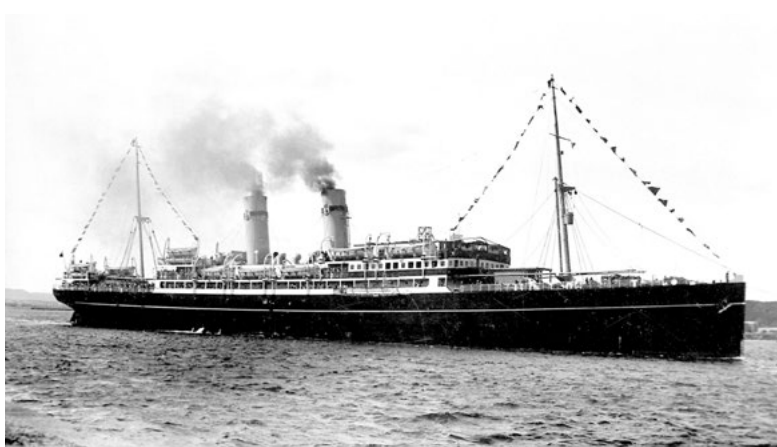
1908-1994

Absolwent Wydziału Mechanicznego z 1930 r., oficer Polskiej Marynarki Wojennej, więzień oflagów.

Urodził się 1 stycznia 1908 r. W 1926 r., po zdaniu egzaminów do Szkoły Morskiej w Tczewie i odbyciu z pozytywnym wynikiem podróży kandydackiej na „Lwowie”, został przyjęty na Wydział Nawigacyjny, który ukończył w 1930 r. Praktykę letnią odbył w Stoczni Gdańskiej oraz w zakładach lotniczych na Okęciu, przy silnikach lotniczych.

Był w pierwszej załodze kupionego od Duńczyków s/s „Kościszko” w rejsie do Nowego Jorku. Obsada była duńska, „tylko załoga kotłowni i nas sześciu asystentów – absolwentów Szkoły Morskiej – Polacy”¹. „Na środku Atlantyku kapitan statku otrzymał rozkaz zmiany bandery duńskiej na polską, tak że po raz pierwszy polski statek zawinął do portu nowojorskiego pod polską banderą. [...] Zmiana bandery wpłynęła na Duńczyków przygnębiająco i zaczęli być wrogo nastawieni do nas Polaków i polskich pasażerów. Któregoś dnia wycięli orła z naszej bandery, z tego tytułu doszło do bójek i niektórzy Duńczycy mieli podbite i posiniaczone mordy. Przed Nowym Yorkiem mieliśmy awarię lewej maszyny [...]. Po wygaszeniu paleniska i zmniejszeniu palenia w pozostałych dwóch i lekkim ostudzeniu kotła, trzeba było w mokrych workach włożyć do paleniska i komory ogniowej i rurki zasztamować”².

Parowiec „Kościszko”

Po prawej:
ORP „Burza”

¹ *Losy i relacje starszych mechaników z II wojny światowej*, oprac. Stanisław Kozak, Gdynia 1984, s. 70.

² *Ibidem*, s.70-71

Potem pływał w Polbrycie na trasie Gdynia – Londyn jako asystent na s/s „Premier”.

Do Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu, Wydział Inżynieryjny, wstąpił 1 października 1930 r. Po jej ukończeniu został oficerem mechanikiem portu wojennego Gdynia, następnie II oficerem mechanikiem na ORP „Burza”. Po skończeniu kursu broni podwodnej został wysłany do Anglii, do Whitehead Torpedo Co w Weymouth. Po powrocie do kraju był wykładowcą mechanizmów torped na Kursie Oficerów Broni Podwodnej i do września 1939 r. kierownikiem torpedowni Komendy Portu Wojennego Gdynia, prowadził badania nad kierowaniem torped falami radiowymi.

1 września „o godzinie 5.25 zarządzono pobudkę dla całej załogi.

– Zobaczyłem – relacjonował por. mar. Jerzy Pieńkowski – że na molo koło łodzi podwodnych stoi Bolcio Romanowski. Był on pierwszym oficerem już na nogach, więc podszedłem do niego, aby zaczerpnąć więcej wiadomości. Rozmawiając z nim, byłem zwrócony twarzą do zatoki. W pewnej chwili zauważyłem, że od strony Prus, nisko nad wodą, lecą trzy małe samoloty. Stare i z daleka podobne do naszych RWD. Powiedziałem Bolciowi, że trzy samoloty lecą na nas. – To pewnie nasze – rzekł Romanowski – tak

jak podano w sygnale. Okazało się, że oni też otrzymali taki sam sygnał, jak ja. W tym czasie w luku wyłoniła się głowa Karnickiego z gromkim rozkazem: – Załoga do dział!”³

Uczestniczył w obronie Oksywia, 6 września był w grupie minerów z Marynarki Wojennej, która zatopiła s/s „Toruń” w rejonie basenu Południowego, między wewnętrznym a zewnętrznym falochronem⁴.

Po kapitulacji przebywał do 1945 r. w niewoli niemieckiej w oflagach IIA Prenzlau i II E Neubrandenburg.

Uwolniony z obozu, 27 lutego dotarł do Wielkiej Brytanii i zgłosił się do Kierownictwa Marynarki Wojennej.

W 1948 r. wyszedł z Marynarki Wojennej i dostał pracę w Austin Motor Co w Birmingham, w 1949 r. wysłany został do agencji Austina w Benghazi, Libia. W 1952 r. wyjechał z Afryki do Stanów Zjednoczonych. W zakładach Chevroleta w Buffalo w stanie Nowy Jork przepracował 20 lat, a po przejściu na emeryturę pracował jeszcze jako manufacturing engineer dla Houdaille Hydraulics. Czynnie działał w Stowarzyszeniu Marynarki Wojennej, w 1984 r. na krążowniku USS „Little Rock” zorganizował Muzeum Polskich Sił Zbrojnych.

Zmarł w Snyder w USA 19 lutego 1994 r.⁵

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, tom 2, Gdynia 1996; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996; Jerzy Pertek, *Mała flota wielka duchem*, Poznań 1988; *Losy i relacje starszych mechaników z II wojny światowej*, oprac. Stanisław Kozak, Gdynia 1984.

3 Za: Jerzy Pertek, *Mała flota wielka duchem*, Poznań 1988, s. 10-11.

4 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996, s. 196.

5 *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, tom 2, wyd. II, Gdynia 1996, s. 504-505.